

EÚ prijala kompromisné rozhodnutie o Bielorusku

Ministri zahraničných vecí EÚ sa dohodli na kompromisnom riešení vzťahov Európskej únie s Bieloruskom. Vo svojom rozhodnutí zo 16. marca 2009 predĺžili zákaz cestovania a zmrazenie účtov pre 41 vrcholných bieloruských predstaviteľov vrátane prezidenta Alexandra Lukašenka. Zároveň tiež predĺžili o deväť mesiacov pozastavenie tých istých cestovných obmedzení pre 36 predstaviteľov vrátane bieloruskej hlavy štátu.

Vo svojom vyjadrení ministri zahraničných vecí uznali, že Bielorusko urobilo „určité pozitívne kroky“ na zlepšenie väzieb s EÚ a „Európska únia je aj naďalej pripravená prehĺbiť svoje vzťahy s Bieloruskom“. Podľa hovorca bieloruského ministerstva zahraničných vecí Andreja Popova „toto rozhodnutie umožní pokračovať v pragmatickom dialógu medzi Bieloruskom a EÚ“.

Európska únia nestanovila konkrétne podmienky, na základe ktorých bude v decembri prehodnocovať svoje rozhodnutie. Komisárka pre vonkajšie vzťahy Benita Ferrero-Waldner sa vyjadrila, že „bolo by zlé teraz ukladať nové podmienky. Prajeme si využiť príležitosť na vytvorenie vzťahu prospešného pre obe strany.“ Avšak zdôraznila, že v globále „situácia ohľadne ľudských práv v Bielorusku ostáva naliehavá“. Ako dodala, vydávanie asi desiatky novín je úradmi stále zakázané a pokračuje aj prenasledovanie ľudsko-právnych aktivistov.

Aj keď sa EÚ usiluje o zblíženie s Bieloruskom, najmä v rámci svojej novej iniciatívy Východného partnerstva, ostatné rozhodnutie EÚ o Bielorusku nespomína perspektívu krajiny na účasť v tomto programe. Český minister zahraničných vecí Karel Schwarzenberg, ktorý predsedal stretnutiu ministrov zahraničných vecí Únie, poznamenal, že ešte nebolo rozhodnuté, či Lukašenka bude pozvaný na summit o Východnom partnerstve, ktorý sa má uskutočniť v máji v Prahe. Holandsko, ktoré namietalo, že súčasné zmeny v Bielorusku sú iba „aranžovaním výkladu“ očakáva, že na nasledujúcom Summite EÚ 19.-20. marca bude stanovený jasný zoznam podmienok, ktoré Bielorusko musí splniť pred tým, ako sa bude môcť do Východného partnerstva zapojiť.

Podľa Associated Press prianie EÚ prijať Bielorusko odráža rastúci význam, ktorý EÚ pripisuje stabilite na svojich východných hraniciach. Región je kľúčový pre prísun energií do Únie, je však tiež zraniteľný zo strany Ruska, ako sa potvrdilo počas vojny v Gruzínsku, uzatvára Associated Press.

Zdroje: AP, Reuters, European Voice, České noviny

Bielorusko ponúka zdvojnásobenie tranzitu plynu

Bielorusko ponúklo zdvojnásobenie objemu svojej plynovej tranzitnej siete, aby tak prilákalo tranzitné poplatky z Ukrajiny. V súčasnosti cez neho tečie pätina ruských dodávok plynu do Európy, povedal bieloruský minister energetiky Alexander Ozerets.

Minister uviedol, že Gazprom by mohol prepravovať dodatočných 34 miliárd kubických metrov plynu ročne postavením paralelného potrubia k plynovodu Jamal-Európa, ktorý vedie cez Bielorusko. To by podľa neho prinieslo harmóniu do európskych dodávok a podporilo by diverziu ruských tranzitných ciest.

Nakoľko by plynovod Nord Stream spájajúci Rusko priamo s Nemeckom mal byť dokončený v roku 2011, Bieloruská ponuka postaviť Jamal-Európa-2 bude záležať najmä na poľskom dopyte. Poľská vláda bieloruský návrh podporuje a podľa poľského ministra ekonomiky Waldemara Pawlaka ho považuje za alternatívu k 1200 kilometrovému Nord Streamu. Napriek tomu sa však hovorca Gazpromu Sergei Kupriyanov vyjadril, že Jamal-Európa-2 „bude zvažovaný včas, avšak až po postavení Nord Streamu“.

Gazprom vlastní 25% štátnej bieloruskej firmy Beltransgas, ktorá prevádzkuje plynovod Jamal-Európa a jeho podiel by do roku 2011 mal vzrásť na 50%. Minulý rok Gazprom do Európy cez Jamal-Európa prepravil 33 miliárd kubických metrov plynu v porovnaní so 120 miliardami cez Ukrajinu.

Zdroj: Bloomberg